ننڍڙي ڄمار
وارا وليَ سڳورا

12-December-2019

هفتيوار سنتن ڀري اجتماع ۾ ٿيڻ وارو
سنّتن ڀريو بيان

(For Islamic Sisters)

هرمبلغ بيان ڪرڻ کان پهريان گهٽ ۾ گهٽ تي پيرا پڙهي

اَلۡحَمۡدُ لِلّٰهِ رَبِّ الۡعٰلَمِيۡنَ وَ الصَّلٰوةُ وَ السَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الۡمُرۡسَلِيۡنَ

اَمَّا بَعۡدُ فَاَعُوۡذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيۡطٰنِ الرَّجِيۡمِ ؕ بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ ؕ

ننڍڙي ڄماروارا ولئ سڳورا

اَلصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَيۡكَ يَا رَسُوۡلَ الله وَعَلٰى اٰلِكَ وَاَصۡحٰبِكَ يَا حَبِيۡبَ الله

اَلصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَيۡكَ يَا نَبِيَّ الله وَعَلٰى اٰلِكَ وَاَصۡحٰبِكَ يَا نُوۡرَ الله

دُرُود شريف جي فضيلت

سرڪارِ عالي وقار، محبوبِ رَبِّ غفّار صَلَّى اللهُ عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ جو فرمانِ عافيت نشان آهي: قِيامت جي ڏينهن الله پاڪ جي عرش جي علاوه ٻي ڪا ڇانو نه هوندي، تي (3) شَخص الله پاڪ جي عرش جي ڇانو ۾ هوندا: (1) اُهو شخص جيڪو منهنجي اُمتي جي پريشاني دور ڪري (2) منهنجي سنّت کي زنده ڪرڻ وارو (3) مون تي ڪثرت سان درود پاڪ پڙهڻ وارو. (البدور السافرة،باب الاعمال الموجبة لظل العرش...الخ، ص۹۳.)

صَلُّوۡا عَلَى الۡحَبِيۡب! صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! ثواب حاصل ڪرڻ خاطر بيان ٻڌڻ کان پهريان سٺيون سٺيون نِيّتون ڪري وٺون ٿيون. فرمانِ مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ: ”نِيَّةُ الۡمُؤۡمِنِ خَيۡرٌ مِّنۡ عَمَلِهٖ“ يعني مسلمان جي نِيّت ان جي عمل کان بهتر آهي. (المعجم الكبير،سهل بن الساعدي...الخ ج 6، ص 185، الحديث: 5942)

ٻه مدني گُل: (1) بغير سٺي نيّت جي ڪنهن به نيڪ عمل جو ثواب ناهي ملندو. (2) جيتريون سٺيون نِيّتون وڌيڪ، اوترو ثواب به وڌيڪ.

بيان ٻڌڻ جون نِيّتون

❖ نگاهون جهڪائي پوري توجه سان بيان ٻڌندَس ❖ ٽيڪ لڳائي ويهڻ بدران علمِ دين جي تعظيم خاطر جيترو ٿي سگهيو ٻئي گوڏا وڇائي ويهندَس ❖ ضرورت پوڻ تي ٻين اسلامي ڀينرن جي لاءِ سِرڪي جاءِ ڪشاده ڪندَس ❖ ڌِڪو وغيره لڳو ته صبر ڪندَس، گهوري ڏسڻ ۽ اُٿڪڻ کان بچندَس ❖ صَلُّوا عَلَي الحَبِيب! اُذكُرُالله , تُوبُوا اِلَي الله! وغيره ٻڌي ثواب ڪمائڻ ۽ صدا لڳائڻ واريءَ جي دِل جوئي جي لاءِ آهسته آواز سان جواب ڏيندَس ❖ بيان کان پوءِ پاڻ اڳتي وڌي سلام، مصافحو ۽ انفرادي ڪوشش ڪندَس-دوران بيان موبائل جي غيرضروري استعمال کان بچندَس،نه بيان ريڪارڊ ڪندَس نه ئي ٻئي ڪنهن قسم جو آواز جو ته ان جي اجازت ناهي،جيڪو ڪجهه ٻُڌندَس،ان کي ٻڌي ۽ سمجهي ڪري ان تي عمل ڪرڻ ۽ ان کي بعد ۾ ٻين تائين پهچائي نيڪي جي دعوت عام ڪرڻ جي سعادت حاصل ڪندَس.

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! ربيع الآخر جو مهينو جاري ۽ ساري آهي، هن مهيني کي پِيرِ پِيران، مِيرِ مِيران، شاهِ جيلان حضور غوثِ اعظم رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه سان خاص نسبت حاصل آهي، هاڻي ڪجهه ئي ڏينهن پهريان سندن وڏي يارهين شريف گذري آهي، هن ۾ شڪ ناهي ته حضورِ غوثِ پاڪ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه مادرزاد يعني پيدائشي وليُ الله هئا. حضور غوثِ پاڪ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه جي ولادت جي وقت جيڪي حيرت انگيز واقعا ٿيا اهي وڏا مشهور آهن.

غوث پاڪ مادرزاد ولي

جنهن ڏينهن پاڻ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه جي وِلادَت ٿي، ان رات جِيلان شريف ۾ يارنهن سؤ ٻار پيدا ٿيا، اهي سڀ جا سڀ ڇوڪرا هئا ۽ سڀئي وليُّ الله ٻڻيا. (منے کی لاش، ص۵)

حضرت سَيدُنا غوثِ اعظم رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه جي امڙ سائڻ حضرت سَيدَتُنا اُمُّ الْخَير فاطمہ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهَا فرمائيندیون هيون: جڏهن منهنجو پٽ عبدُالقادِر پيدا ٿيو تہ هو رَمَضانُ المُبارَڪ ۾ ڏينهن جي وَقت منهنجو کير نہ پيئندو هو، اڳئين سال رَمَضان جو چنڊ ڪڪرن جي ڪري نظر نہ آيو تہ ماڻهو مون وٽ پڇڻ آيا تہ مون چيو تہ "منهنجي ٻار کير ناهي پيتو." پوءِ مَعلُوم ٿيو تہ اڄ رَمَضان جو ڏينهن آهي ۽ اسان جي شهر ۾ اها ڳالهہ مَشهور ٿي وئي تہ سَيدن ۾ هڪ ٻار پيدا ٿيو آهي جيڪو رَمَضان المُبارَڪ ۾ ڏينهن جي وقت کير ناهي پيئندو. (بهجة الاسرار، ذکر نسبه وصفته، ص ١٧٢)

سندن جون ڪجهہ ڪرامتون تہ ماءُ جي پيٽ مان بہ ظاهر ٿيون جيئن تہ منقول آهي تہ پاڻ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه اڃا پنهنجي امڙ جي پيٽ ۾ هئا ۽ امڙ کي جڏهن نڇ ايندي هئي تہ ان تي هو "اَلْحَمْدُ لِلّٰه" چوندیون هيون، تہ پاڻ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه پيٽ ئي مان جواب ۾ "يَرْحَمُكَ الله" چوندا هئا، پاڻ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه پهرين رَمَضانُ المُبارَڪ صبحِ صادِق جي وَقت دُنيا ۾ جَلوه گر ٿيا، ان وَقت چپ مبارڪ آهستي آهستي چُري رهيا هئا ۽ الله الله جو آواز ٻڌڻ ۾ آيو پئي. (منے کی لاش، ص۴۔۵ ملتقطاً)

اَمِيرِ اهلسنّت، حضرت ِ علّامہ مَولانا محمد الياس عطّار قادِري دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه حضور غوثِ پاڪ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه جي شان ۾ عقيدت ڀريو هديو پيش ڪندي فرمائن ٿا:

رونقِ کُل اولیا یا غوثِ اعظم دَستگیر

پیشوائے اَصفیا یا غوثِ اعظم دَستگیر

آپ ہیں پیروں کے پیر اور آپ ہیں روشن ضمیر

آپ شاہِ اَتقیا یا غوثِ اعظم دَستگیر

پیدا ہوتے ہی رکھے رَمضاں میں روزے، دن میں دودھ

کانہ اک قطرہ پیا یا غوثِ اعظم دَستْ گیر

(وسائلِ بخشش مُرمَّم، ص۵۴۷)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیب! صَلَّی اللّٰہُ عَلٰی مُحَمَّد

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! پيرن جي پير، روشن ضمير، پير دَستگِير حضرت شيخ عبدالقادر جيلاني رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه جي علاوه ٻيا ٻہ اهڙا ڪيئي بزرگ سڳورا آهن جيڪي پيدائشي طور تي الله پاڪ جا ولي هئا، اڄ اسان انهن مان ڪجھ جي باري ۾ ٻڌڻ جي سعادت حاصل ڪنديون سين. اچو سڀ ڪان پهريان ان ننڍڙيءَ وليہ جو تذڪرو ٻڌون ٿيون جنهن جو ذڪر الله پاڪ قرآنِ ڪريم ۾ فرمايو آهي.

حضرت بي بي مريم رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهَا جو تذڪرو

اهي الله پاڪ جي پياري نبي حضرت عيسيٰ عَلَيْهِ السَّلَام جي والده حضرت بي بي مريم رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهَا آهن. بي بي مريم رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهَا جي والد جو نالو حضرت عمران رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه ۽ والده جو نالو حضرت بي بي حَنَّہ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهَا آهي. بي بي مريم رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهَا جا والد حضرت عمران رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه الله پاڪ جي نبي حضرت زڪريا عَلَيْهِ السَّلَام جا سنڍو هئا، يعني حضرت عمران جي زوجہ محترمہ ۽ حضرت سيدنا زَڪرِيا عَلَيْهِ الصَّلٰوة وَالسَّلَام جي زوجہ محترمہ ٻئي ڀيڻون هيون. حضرت عمران ۽ حضرت حَنَّہ جي شادي کي هڪ عرصو گذري ويو، پر اولاد جي نعمت انهن کي حاصل نہ ٿي هئي. وقت گذرندو رهيو ۽ هاڻي اهي عمر جي ان حصي کي پهچي چڪا هئا جنهن ۾ عام طور تي اولاد ٿيڻ جي اميد ختم ٿي ويندي آهي پر اهي نااميد نہ هئا، هڪ ڏينهن حضرت حَنَّہ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهَا ڪنهن وڻ جي ڇانو ۾ ويٺل هئي تہ هڪ پکي تي نظر پئي جيڪو پنهنجي ٻچن کي داڻو کارائي رهيو هو. ان سبب سندن دل ۾ اولاد جو شوق ويتر وڌي ويو، تڏهن پاڻ باس باسي تہ جيڪڏهن الله ڪريم مون کي اولاد عطا فرمائيندو تہ ان کي مان بيت المقدس

جي لاءِ وقف ڪنديس. (تفسير الخازن، پ ٣، آلِ عمران، تحت الآية: ٣٥، ٢٤٠/١، ملتقطًا) ان دور ۾ بيت المقدس جي خدمت جي لاءِ ڇوڪرا وَقف ڪيا ويندا هئا، ڇوڪريون وقف نه ڪيون وينديون هيون. اهي ٻار بالغ ٿيڻ تائين اتي جي خدمت ڪندا هئا، بالغ ٿيڻ کان پوءِ اهي چاهيندا هئا ته اهڙي طرح ئي رهندا هئا ۽ جيڪڏهن چاهيندا هئا ته دنيا جي ڪم ڪار ۾ مشغول ٿي ويندا هئا. (تفسيرِ نعيمی، پ٣، آلِ عمران، تحت الآيہ:٣٥، ٣٧١/٣۔) (تفسير الخازن، پ٣، آلِ عمران، تحت الآية:٣٥، ٢٣٩/١، بتغير)

ڏينهن رات گذرندا رهيا پوءِ هڪ ڏينهن اها خوشيءَ واري گهڙي به اچي وئي جڏهن حضرت حَنَّہ رَحۡمَةُ اللهِ عَلَيۡهَا کي نياڻيءَ جو اولاد ٿيو، اهو انهن جي لاءِ وڏي خوشي جو موقعو هو پر جيئن ته پٽ جي اميد تي پاڻ ان کي بَيتُ المقدس جي خدمت جي لاءِ وَقف ڪرڻ جي باس باسي چڪيون هيون ۽ خِلَافِ اُمّيد نياڻي پيدا ٿي هئي جنهن جي ڪري باس پوري ڪرڻ بَظاهر ناممڪن ٿي ويو هو، حضرت حَنَّہ رَحۡمَةُ اللهِ عَلَيۡهَا ان ٻارڙيءَ جو نالو رکيو ۽ جيئن ته پاڻ ان کي بَيتُ المقدس ۾ رکڻ جي نِيت ڪئي هئي ان ڪري ان کي ڪٽي هڪ ڪپڙي ۾ لپيٽي بَيتُ المقدس ڏانهن هلي پيون.

بَيتُ المقدس ۾ ان وقت چار هزار خادم رهندا هئا ۽ انهن جا سردار ستاويهه (27) يا ستر (70) هئا. جن جا امير حضرت زَڪرِيا عَلَيهِ الصَّلوٰة وَالسَّلَام هئا. (تفسيرِ نعيمی، پ٣، آلِ عمران، تحت الآيہ:٣٧، ٣٨١/٣، بتغير قليل) حضرت حَنَّہ رَحۡمَةُ اللهِ عَلَيۡهَا پنهنجي نياڻيءَ کي وٺي جڏهن اتي پهتيون ته ان کي عالمن جي سامهون پيش ڪندي چيائون: اها منهنجي نياڻي آهي جنهن کي مون (الله پاڪ جي عِبادت ۽ بَيتُ المقدس جي خدمت جي لاءِ) آزاد (يعني وَقف) ڪري ڇڏيو آهي. جيتوڻيڪ ڇوڪريون هن خدمت جي صلاحيت نه رکنديون هيون پر (جيئن ته مان ان کي وَقف ڪري چڪي آهيان ان ڪري) مان ان کي موٽائي گهر به نٿي ڪٽي وڃي سگهان، تنهنڪري اوهان حضرات منهنجي اها باس قبول فرمائي وٺو. (الدر المنثور، پ٣، آلِ عمران، تحت الآية:٣٦، ١٨٣/٢) انهن عالم سڳورن ان ٻارڙي جي پرورش کي پنهنجي لاءِ عزت ۽ وقار جو سبب سمجهيو ۽ هر هڪ ان جي لاءِ پنهنجون خدمتون پيش ڪرڻ لڳو.

نيٺ ان پاڪ باز ننڍڙيءَ جي پرورش جو ذمو حضرت زَڪرِيا عَلَيه الصَّلٰوة وَالسَّلَام کي مليو جيڪي انهن عالمن جا سردار ۽ پارڙيءَ جا ماسڙ هئا. (تفسير نعيمى،پ٣، آلِ عمران، تحت الآيہ:٣٧، ٣٨١/٣، بتغير۔تفسير الخازن، پ٣، آلِ عمران، تحت الآية:٣٧، ٢٤١/١، مختصرًا۔تفسير الجلالين مع حاشية الصاوى، پ٣، آلِ عمران، تحت الآية:٣٧، ٢٣١/١، مختصرًا)

حضرت زَڪرِيا عَلَيه الصَّلٰوة وَالسَّلَام بَيتُ المقدس ۾ مسجِد جي فرش سان ٺورو مٿي هڪ ڪمرو نهرايو ۽ اتي ان ننڍڙي کي رکيو، اتي پاڻ عَلَيْهِ السَّلَام جي علاوه ٻيو ڪو نہ ويندو هو. کائڻ پيئڻ وغيره جو سامانِ ضرورت بہ پاڻ ئي کڻي ويندا هئا. (جلالين مع الصاوى، پ٣، آلِ عمران، تحت الآية:٣٧، ٢٣١/١) ۽ واپَسي تي تمام دروازا بند ڪري تالو لڳائي ايندا هئا. (روح المعانى، پ٣، آلِ عمران، تحت الآية:٣٧، ١٨٦/٣، بتغير قليل) پاڻ عَلَيه الصَّلٰوة وَالسَّلَام جڏهن کائڻ پيئڻ جو سامان کڻي اتي پهچندا هئا تہ ان ننڍڙي پارڙي وٽ اڻ مُندائتا ميوا ڏسندا هئا. يعني گرمي جا ميوا سياري ۾ ۽ سياري جا ميوا اونهاري ۾ هوندا هئا. (جلالين مع الصاوى،پ٣، آلِ عمران، تحت الآية:٣٧، ٢٣١/١) هڪ ڀيري حضرت زَڪرِيا عَلَيه الصَّلٰوة وَالسَّلَام ان کي مُخَاطب ڪري ميون جي باري ۾ پڇيو تہ

قَالَ يٰمَرْيَمُ اَنّٰى لَكِ هٰذَا ؕ
(پ٣، آل عمران:٣٧)

ترجمو ڪنزالايمان: چيائين اي مريم هي تو وٽ ڪٿان آيو. (عمران 37)

ننڍپڻ جي ان ننڍڙيءَ عمر شريف ۾ ان پارڙي کهڙو ايمان افروز جواب ڏنو... چوڻ لڳيون:

هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ يَرْزُقُ مَنْ يَّشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿۳۷﴾
(پ٣، آل عمران:٣٧)

ترجمو ڪنزالايمان: چوڻ لڳي هي الله جي طرفان آهي بيشڪ الله جنهن کي گهري بي حساب ڏي. (عمران 37)

حضرت زَڪرِيا عَلَيْهِ السَّلَام جي دعا

حضرت زَڪرِيا عَلَيه الصَّلٰوة وَالسَّلَام جڏهن پارڙي جي اها ڪرامت ڏٺي تہ انهن وٽ اڻ مُندائتا جٽّي ميوا اچن ٿا ۽ انهن جو اهو جواب ٻڌو تہ پاڻ عَلَيه الصَّلٰوة وَالسَّلَام جي

دل ۾ فرزند جو شوق پيدا ٿيو. (المرجع السابق، تحت الآية:۳۸، ۳/۳۹۰، بتغير قليل) ان وقت پاڻ عَلَيهِ الصَّلوٰة وَالسَّلام ۽ سندن زوجه محترمه ٻئي وڏي عمر جا ٿي چڪا هئا ۽ ان عمر ۾ عام طور تي اولاد ناهي ٿيندو، پر پاڻ عَلَيهِ السَّلام يقين ڪري ورتو ته جيڪو ربّ ان ٻارڙي کي بي موسم ميوا ڏيڻ تي قادِر آهي ۽ جيڪو بَيتُ المقدس جي خدمت جي لاءِ ڇوڪري جي بدران ڇوڪريءَ ۽ جَوان جي بدران ٻارڙيءَ کي قبول فرمائي ورتو آهي ۽ جيڪو ان ٻارڙي کي ننڍپڻ ۾ ڳالهائڻ جي طاقت ڏيندو آهي ۽ جيڪو بغير گمان رِزق ڏيڻ تي قادِر آهي اهو مون جهڙي وڏي عمر واري کي منهنجي سُنڍ (يعني ٻار کان نااميد) گهرواريءَ کي اولاد بخشڻ تي به قادِر آهي، بهرحال انهيءَ وَقت ۽ انهيءَ هنڌ تي جتي ان ٻارڙي سان اها گفتگو ٿي هئي، انهن بارگاهِ اِلٰهي ۾ دُعا ڪئي. عرض ڪيو ته اي مولىٰ! مون کي هن پوڙهائپ ۾ خاص پنهنجي طرفان هڪ پاڪ ۽ سٺرو پٽ عطا فرماءِ، تون دعائن کي قبول فرمائڻ وارو آهين. جڏهن تُو حَنَّہ جي دعا قبول ڪئي ته منهنجي دعا کي به ضرور قبول فرمائيندي. (المرجع السابق، ۳/۳۹۰، بتغير قليل و ملتقطاً) قرآنِ ڪريم ۾ انهن جي ان جڳهه تي دعا ڪرڻ جو ذِڪر موجود آهي، جيئن ٽئين سيپاري ۾، سورهءِ آلِ عمران، آيت نمبر 38 ۾ ارشاد آهي:

هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهٗ ۚ قَالَ رَبِّ هَبْ لِيْ مِنْ لَّدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً ۚ اِنَّكَ سَمِيْعُ الدُّعَآءِ ﴿۳۸﴾ (پ۳، آلِ عمران:۳۸)

ترجمو ڪنزالايمان: اتي زڪريا پنهنجي رب کي سڏيو عرض ڪيائين اي منهنجا رب مون کي پاڻ وٽان سٺي اولاد ڏي بيشڪ تون ئي آهين دعا ٻڌندڙ. (عمران 38)

الله پاڪ انهن جي دُعا کي به شَرَفِ قبوليت بخشيو ۽ ڪجهه عرصي کان پوءِ انهن وٽ هڪ نيڪ ۽ صالِح فرزند جي وِلادت ٿي جنهن جو نالو "يحيىٰ" رکيو ويو. حضرت زَڪريا عَلَيهِ الصَّلوٰة وَالسَّلام جيان انهن جا فرزند حضرت يحيىٰ عَلَيهِ الصَّلوٰة وَالسَّلام به منصبِ نبوت تي فائِز ٿيا.

جڏهن تہ حضرت مريم رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهَا کي الله ڪريم بغير پيءُ جي حضرت عيسيٰ عَلَيْهِ السَّلَام جي صورت ۾ فرزند عطا فرمايو. اللّٰه رَبُّ العِزت جي انهن تي رحمت تئي ۽ انهن جي صدقي اسان جي بي حِساب مغفرت تئي. اٰمِين بِجَاہِ النَّبِي الْاَمِين صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

حضرت مريم جي واقعي مان حاصل ٿيندڙ مدني گل

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! حضرت مريم رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهَا جي هن واقعي ۾ اسان جي لاءِ ڪيئي مدني گل موجود آهن. هڪ ڳالهہ اها معلوم ٿي تہ جيڪا الله پاڪ جي رحمت کان اميد رکي ٿي ان جي اميد پوري ٿيندي آهي. جڏهن بہ اميد سان ربّ ڪريم جي بارگاهہ ۾ خلوصِ نيت ۽ صِدقِ دل سان دعا ڪئي وڃي اها دعا ضرور قبول ٿيندي آهي، غور ڪريو! جڏهن حضرت مريم رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهَا جي والده حضرت حَنَّہ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهَا بارگاهہ الٰهي ۾ دعا ڪئي تہ پوڙهائپ جي باوجود، اهڙي وڏي عمر جي باوجود عام طور جنهن ۾ اولاد ناهي ٿيندو، الله پاڪ انهن کي اهڙي نياڻي عطا فرمائي جيڪي مادر زاد(پيدائشي) وَلِيّہ هيون. ۽ انهن جو حال اهو ٿيو جو ڪير پياڪ ڇمار ۾ انهن کان ڪرامتن جو اظهار ٿيڻ لڳو.

هن آيت مان پيا بہ ڪيئي مدني گل ملن ٿا، جن ڏانهن رهنمائي ڪندي مشهور مفسرِ قرآن، حضرت مفتي احمد يار خان نعيمي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه فرمائن ٿا: (هتان اها ڳالهہ معلوم ٿي تہ) ڪجهہ ماڻهن جو پنهنجو پاڻ کي دين جي لاءِ خالِص ڪرڻ ضروري آهي جيڪڏهن سيئي ماڻهو دنيا ۾ مشغول ٿي وڃن تہ دين ڪيئن قائم رهندو. ڪاش! مسلمان هن مان عبرت وٺن ۽ پنهنجي بعض اولاد کي خدمتِ دين جي لاءِ وَقف ڪن جن کي ننڍپڻ کان ئي ان جي لاءِ تيار ڪن، پر افسوس تہ هاڻي مسلمان جي نظر ماني تي رهجي وئي، پر ياد رکو تہ توهان جي عزت دين سان

آهي ۽ دين جو باقي رهڻ عُلَماء ۽ نيڪن مان آهي، جيڪڏهن پنهنجي بقا چاهيو ٿا ته پنهنجي جماعت ۾ اهڙا ماڻهو گهڻا بڻايو. (تفسير نعيمى، پ۳، آلِ عمران، تحت الآية:۳۶، ۳۷۵/۳) ربّ ڪريم فرمائي ٿو:

فَلَوۡ لَا نَفَرَ مِنۡ كُلِّ فِرۡقَةٍ مِّنۡهُمۡ طَآئِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوۡا فِى الدِّيۡنِ (پ۱۱، التوبه:۱۲۲)

ترجموڪنزالايمان: ائين ڇو نه ٿئي جو انهن جي هر گروهه منجهان هڪ جماعت نڪري جيڪا دين جي سمجهه حاصل ڪري. (پ11، التوبه: 122)

بزرگن جي دعا جون برڪتون

حڪيم الاُمّت حضرت مفتي احمد يار خان رَحۡمَةُ اللهِ عَلَيۡه هڪ بئي نڪتي ڏانهن رهنمائي ڪندي فرمائن ٿا: هڪ ڳالهه اها به معلوم ٿي ته بزرگن جي دعا سان ربّ ڪريم پنهنجي قانون ڪي بدلي ڇڏيندو آهي، ❖ ڏسو! ربّ ڪريم حضرت حَنَّہ جي دعا سان ان زماني جو شرعي قانون بدلي ڇڏيو، ❖ حُضُور صَلَّى اللهُ عَلَيۡهِ واٰلِهٖ وَسَلَّم جي خواهش سان بَيۡتُ المقدس جي قبلي هئڻ جو قانون تبديل ڪري ڇڏيو، ❖ حضرت ابراهيم ۽ زَڪريا عَلَيۡهِمَا الصَّلٰوۃُ وَ السَّلَام جي دعا سان سنڍ پوڙهي عورتن کي اولاد بخشيو اهو به قانونِ وِلادت جي خِلَاف آهي، ❖ (حضرت) عيسيٰ عَلَيۡهِ السَّلَام جي دعا سان آسمان تان ماني ۽ مڇي جو دستر خوان آيو جڏهن ته آسمان تان پاڻي اچڻ جو قانون آهي اتان کان ماني اچڻ جو قانون ناهي، ❖ حضرت حِزقِيل ۽ عُزَير عَلَيۡهِمَا الصَّلٰوۃُ وَ السَّلَام جي دعا سان مئلن کي ڪيئي صديون گذري وڃڻ کان پوءِ زنده فرمايو، جڏهن ته قيامت کان پهريان مرده زنده هئڻ خِلَافِ قانون آهي. معلوم ٿيو:

نگاہِ مردِ مومن سے بدل جاتی ہیں تقدیریں

(المرجع السابق)

مفتي صاحب رَحۡمَةُ اللهِ عَلَيۡه هڪ ٻيو نڪتو بيان ڪندي فرمائن ٿا: هتي اهو به معلوم ٿيو ته نُزُولِ رحمت جي وَقت دُعا گهرڻ سنّتِ انبياء آهي. ڏسو! حضرت

زَڪرِيا عَلَيهِ السَّلام حضرت مريم (رَحمَةُ اللهِ عَلَيهَا) وٽ بي موسم ميوو ڏسي دُعا ڪئي. حديث شريف ۾ آهي تہ برسات جي وَقت دعا گهرو تہ اهو نُزولِ رحمت جو وَقت آهي. (المرجع السابق، تحت الآية:٣٨، ٣٩١/٣)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

تذڪرهٔ بابا فريد الدين گنج شڪر

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! اسان ننڍڙي ڄمار ۾ ئي ولايت جي منزل تي فائز ٿيڻ وارن الله پاڪ جي نيڪ ٻانهن جي باري ۾ ٻڌي رهيون هيوسين. انهن مان هڪ شيخ الاسلامﺀ حضرت بابا فريدالدين مسعود گنجِ شڪر چشتي رَحمَةُاللهِ عَلَيه بہ آهن.

حضرت بابا فريد گنجِ شڪر رَحمَةُ اللهِ عَلَيه نيڪ گهراڻي ۾ اک کولي. سندن جا والد محترم قاضي سليمان عالمِ دين هئا. پاڻ رَحمَةُ اللهِ عَلَيه جي والده نيڪ نمازي ۽ تهجُّد گذار هئڻ سان گڏوگڏ وَلِيّہ بہ هيون. (انوار الفريد، ص ٤٣، حياتِ گنج شڪر، ص٢٥٣وغيره) هڪ ڀيري اوٽنيهہ شعبان تي آسمان تي ڪڪر هو. ماڻهو هڪ اَبدال وٽ ويا جيڪي انهيءَ علائقي ۾ رهندا هئا. جڏهن انهن کان رمضان جي روزي جي باري ۾ پڇيو ويو تہ انهن فرمايو: اڄ رات قاضي سليمان وٽ هڪ پٽ جي ولادت ٿيندي جيڪو وقت جو قطب ٿيندو. جيڪڏهن اهو ٻار سياڻي کير نہ پيئي تہ توهان روزو رکي وٺجو نہ تہ نہﺀ پوءِ انهيءَ رات قاضي سليمان رَحمَةُ اللهِ عَلَيه وٽ نيڪ بخت پٽ جي ولادت ٿي ۽ ان اڳئين ڏينهن کير نہ پيتو ۽ روزو رکيو. ان کي ڏسي ماڻهن بہ روزو رکي ورتو. اهو ٻار ڪو ٻيو نہ بلڪ حضرت بابا فريد الدين مسعود گنج شڪر رَحمَةُ اللهِ عَلَيه هو. (اقتباس الانوار، ص٤٣٤، حيات ِ گنج شڪر ، ص٢٥٥)

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! غور ڪريو! الله پاڪ پنهنجي ولين کي ڪهڙي شان عطا فرمائي آهي جو اهي دنيا ۾ ايندي ئي روزا رکڻ شروع ڪري ڏيندا هئاﺀ اسان کي بہ گهرجي تہ اسان بہ انهن الله وارن جي سيرت تي

هلندي رضاءِ الاهي ۽ ثواب جي لاءِ، محبتِ الاهي حاصل ڪرڻ جي لاءِ خوب نيڪ عمل ڪريون، هردم گناهن کان بچون، اسان کي ٻه گهرجي ته اسان ٻه پنهنجي اندر عبادت جو شوق پيدا ڪريون. اسان کي گهرجي ته پنهنجي پاڻ کي نماز روزي جو پابند ڪيون. اسان کي گهرجي ته اسان ٻه سڄي زندگي فرائض و واجبات جي پابندي ڪريون. اسان کي گهرجي ته پنهنجي عبادتن ۾ خشوع و خضوع پيدا ڪرڻ جي ڪوشش ڪريون. اسان کي گهرجي ته اسان پنهنجي بزرگانِ دين جي نقشِ قدم تي هلون. اسان کي گهرجي ته اسان ٻه علمِ دين سکڻ واريون بڻجون. اسان جا بزرگانِ دين ٻه علم سکڻ جا شيدائي هئا. جيئن ته منقول آهي،

شرفِ بيعت جو واقعو

طالب علمي جي دوران حضرت بابا فريد گنج شڪر رَحۡمَۃُ اللّٰہِ عَلَیۡہ مسجد ۾ تشريف ڪٽي ويندا هئا ۽ قبلہ رُخ ويهي پنهنجا سبق ياد ڪندا هئا. هڪ ڀيري سُلطانُ المشائخ حضرت قُطب الدين بختيار ڪاڪي رَحۡمَۃُ اللّٰہِ عَلَیۡہ ملتان ۾ جلوه گر ٿيا ۽ انهيءَ مسجد ۾ نماز پڙهڻ جي لاءِ تشريف وٺي آيا. حضرت بابا فريد گنج شڪر رَحۡمَۃُ اللّٰہِ عَلَیۡہ عادت موجب مُطَالَعي ۾ مصروف هئا ته هڪ خوشگوار احساس سندن کي نظر کڻڻ تي مجبور ڪيو. نظر کڻڻ جي دير هئي جو هڪ ڪامل ولي جي روشن ۽ نوراني چهري جي زيارت سان اکيون ٺڏيون ٿيڻ لڳيون، ۽ پوءِ احترام ۾ بيهي رهيا ۽ ويجهو اچي گوڏن ڀر ويهي رهيا. حضرت قُطبُ الدين بختيار ڪاڪي رَحۡمَۃُ اللّٰہِ عَلَیۡہ تحية المسجد(جي نفلن) مان فارغ ٿي پڇيا ڪيائون: ڇا پڙهي رهيا آهيو؟ عرض ڪيائون: فقہ جو ڪتاب "اَلنَّافِع" آهي، فرمايائون: ڇا توهان کي معلوم آهي ته هن ڪتاب مان نفعو ٿيندو؟ عرض ڪيائون: حضور! نفعو ته اوهان جي نظرِ ڪرم سان ٿيندو. جواب ٻڌي حضرت قُطب الدين بختيار ڪاڪي رَحۡمَۃُ اللّٰہِ عَلَیۡہ گهڻو خوش ٿيا ۽ شفقت فرمائيندي پاڻ رَحۡمَۃُ اللّٰہِ عَلَیۡہ کي پنهنجي مريدن ۾ شامل ڪري ورتو. جڏهن حضرت قُطب الدين بختيار ڪاڪي رَحۡمَۃُ اللّٰہِ عَلَیۡہ ملتان شريف مان واپس موٽيا ته پاڻ رَحۡمَۃُ اللّٰہِ عَلَیۡہ ٻه پويان پويان هلڻ لڳا اهو ڏسي حضرت قُطب

الدين بختيار ڪاڪي رَحْمَۃُ اللهِ عَلَیْه فرمايائون: پهريان خوب علمِ دين حاصل ڪريو، پوءِ مون وٽ دهلي اچجو ڇوته بي علم زاهد (يعني علم نه رکڻ وارو پرهيزگار) شيطان جو رانديڪو آهي. (سير الاولياء مترجم، ص۱۲۱،خزينة الاصفياء،۲/ ۱۱۰ملخصاً)

عِلمِ حاصل ڪرڻ جون برڪتون

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! علمِ دين حاصل ڪرڻ تمام وڏي سعادت ۽ افضل عبادت آهي. علم جي روشني سان جهالت ۽ گمراهي جي اونداهين مان نجات ملندي آهي .علم ئي سان الله پاڪ جي سڃاڻپ حاصل ٿيندي آهي. علم جي بغير عمل ڪرڻ وارن جا عمل اڪثر دُرُستي بنا ۽ ثواب جي بغير ۽ عذاب جو سبب ٿي ويندا آهن. عِلمِ دِين سکڻ جو ذهن بنائڻ جي لاءِ هن فتنن جي دَور ۾ "**مدني چينل**" تمام گهڻو معاون ۽ مددگار آهي، ❖ **مدني چينل** تي هلڻ وارا عِلمِ دِين سان مالامال مختلف سلسلا عِلمِ دِين سکڻ جو شوق پيدا ڪندا، **هفتيوار مدني مذاڪرو** پاڻ به پابندي سان ڏسو ۽ پنهنجي گهروارن کي به ڏيکاريو، ان سان به **عِلمِ دِين سکڻ** جو شوق پيدا ٿيندو، ❖ **هر هفتيوار مدني رِسالي** جو مطالعو ڪرڻ يا ٻڌڻ جو معمول بڻائي ونو، ان جي برڪت سان به **عِلمِ دِين سکڻ** جو شوق پيدا ٿيندو ❖ **ماهنامہ فيضانِ مدينہ** جي مطالعي جي برڪت سان به **عِلمِ دِين سکڻ** جو شوق پيدا ٿيندو. ❖ دعوتِ اِسلامي جي ويب سائٽ (www.dawateislami.net) جي وِزٽ ڪريو، ڪوڙ موضوعن تي **سُنّتن ڀريا بيانات** (آڊيو/ويڊيو)، **مدني مذاڪرو** ڏسڻ ٻڌڻ، عِلمِ دِين سان مالامال **ڪتابن ۽ رسالن** جي مطالعي جي برڪت سان **عِلمِ دِين سکڻ** جو شوق پيدا ٿيندو.

ياد رهي! ڪجهه علومن کي حاصل ڪرڻ فرض آهي. جيئن ته حضورِ اڪرم، رحمتِ عالَم صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ جن ارشاد فرمايو: "طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلٰى كُلِّ مُسْلِمٍ" يعني علم حاصل ڪرڻ هر مسلمان تي فرض آهي. (ابن ماجه،ڪتاب السنة،باب فضل العلماء...الخ،۱/ ۱۴۶،حديث: ۲۲۴) هن حديث پاڪ مان اسڪول ۽ ڪاليج ۾ رائج ٿيل دنياوي تعليم نه بلڪ ضروري ديني علم مراد آهي،

❖ لِهٰذا سڀ کان پهرين بنيادي عقيدن جو علم سکڻ فرض آهي. ❖ ان کان پوءِ نماز جا فرض، شرط ۽ مُفسِدات (يعني نماز کيئن درست ٿيندي آهي ۽ کيئن ٽٽي پوندي آهي) ❖ پوءِ رمضانُ المُبارک جي آمد تي روزا فرض هجڻ جي صورت ۾ روزن جا ضروري مسئلا (سکڻ فرض آهن) ❖ جنهن تي زڪوٰت فرض هجي ان جي لاءِ زڪوٰت جا ضروري مسئلا (سکڻ فرض آهن)، ❖ اهڙيءَ طرح حج فرض هجڻ جي صورت ۾ حج جا (مسئلا سکڻ فرض آهن)، ❖ هر مسلمان عاقل بالغ مرد ۽ عورت تي ان جي موجوده حالت جي مطابق مسئلا سکڻ فرضِ عين آهن. ❖ اهڙي طرح هر هڪ جي لاءِ حلال ۽ حرام جا مسئلا بہ سکڻ فرض آهن ❖ اهڙي طرح باطني فرض مثال طور: عاجزي، اِخلاص، ۽ تَوَڪُّل وغيرها ۽ انهن کي حاصل ڪرڻ جو طريقو ۽ باطني گناهہ مثال طور تڪبُّر، رياڪاري، حسد، بدگماني، بغض ۽ ڪينو، شُماتت (يعني ڪنهن جي مصيبت تي خوش ٿيڻ) وغيرها ۽ انهن جو علاج سکڻ هر مسلمان تي فرض آهي. ❖ مُهلِڪات يعني هلاڪت ۾ وجهڻ واريون شيون جيئن تہ وعده خلافي، ڪوڙ، غيبت، چغلي، بُهتان بدنگاهي، ڌوڪو، ايذاءِ مسلم وغيره وغيره تمام صغيره ۽ ڪبيره گناهن جي باري ۾ ضروري احڪام سکڻ بہ فرض آهن تہ جيئن انهن کان بچي سگهجي. (نيکی کی دعوت، ص١٣٥ بتغير) انهن علمن جي وڌيڪ تفصيلات جي لاءِ اميرِ اهلسنّت جي تصنيف" **نيڪي جي دعوت**" ص 135 جو مطالعو اِنتهائي مُفيد رهندو.

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! واقعي **عِلمِ دِين** هڪ لازوال دولت آهي، **عِلمِ دِين** انبيا عَلَيۡهِمُ السَّلَام جي ميراث آهي، **عِلمِ دِين** قُربتِ الٰهي جي راهہ آهي، **عِلمِ دِين** هدايت جو سرچشمو آهي، **عِلمِ دِين** گناهن کان بچڻ جو ذريعو آهي، **عِلمِ دِين** خوفِ خدا بيدار ڪرڻ جو نسخو آهي، **عِلمِ دِين** دنيا ۽ آخرت جي عزّت ماڻڻ جو سبب آهي، **عِلمِ دِين** مُرده دلين جي حيات (Life) آهي، **عِلمِ دِين** ايمان جي سلامتي جو محافظ آهي، **عِلمِ دِين** خلقِ خدا جي محبت ماڻڻ جو سبب آهي. مطلب تہ! **عِلمِ دِين** بي شمار خوبين جو جامع آهي، **عِلمِ دِين** ۾ دِين بہ آهي، **عِلمِ**

دِين ۾ دنيا بہ آهي، **عِلمِ دِين** ۾ سڪون بہ آهي، **عِلمِ دِين** ۾ اطمينان بہ آهي، **عِلمِ دِين** ۾ لذّت بہ آهي، **عِلمِ دِين** ۾ آرام بہ آهي، تنهنڪري عقل مند اها ئي آهي جيڪا **عِلمِ دِين** جي طلب ۾ مشغول ٿي دنيا سان گڏ اخروي نجات جي بهتري جو بہ سامان ڪري وجي. افسوس! اسان جي معاشري جي اڪثريت نہ تہ پاڻ عِلمِ دِين سکڻ ڏانهن متوجهہ ٿئي ٿي ۽ نہ ئي پنهنجي اولاد کي عِلمِ دِين سيکاري ٿي. پنهنجي هوشيار (لائق ۽ ذهين) ٻارن کي دُنياوي علوم وفنون تہ خوب سکاريا ويندا آهن پر فرض علوم، قرآنِ ڪريم پڙهائڻ ۽ سُنّتون سيکارڻ ڏانهن توجهہ ناهي ڪئي ويندي. اها خواهش تہ ڪئي ويندي آهي تہ منهنجو پٽ ڊاڪٽر، انجينئر، پروفيسر ۽ ڪمپيوٽر پروگرامر بڻجي پر پنهنجي اولاد کي حافظِ قرآن، عالمِ دين، مفتيءِ اسلام ۽ شيخ الحديث بنائڻ جي سوچ ختم ٿيندي پئي وجي. **اي ڪاش!** اسان پنهنجي اولاد کي علِمِ دِين سيکاري پنهنجي لاءِ **صدقہ جاريہ** ڇڏي وڃڻ ۾ ڪامياب ٿي وڃون، **اي ڪاش!** اسان جي اها آرزو هجي تہ مرڻ کان پوءِ منهنجي اولاد منهنجي لاءِ **اِيصالِ ثواب** ڪري، پر **ياد** رکو! اهي تمنائون تڏهن پوريون ٿي سگهنديون جڏهن اسان جو اولاد **عِلمِ دِين** جي **لازوال دولت** سان مالا مال ٿيندو. اللّٰه پاڪ اسان کي علمِ دين سکڻ سيکارڻ جو جذبو نصيب فرمائي. اٰمِين بِجَاہِ النَّبِیِّ الْاَمِین صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب!　　صَلَّی اللّٰہُ عَلٰی مُحَمَّد

تذڪره بهاءُ الدِّين مُلتاني رَحْمَۃُ اللّٰہِ عَلَیْہ

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! اسان ننڍڙي ڄمار ۾ ئي تاج ولايت سجائڻ وارن اولياءِ ڪرام جي باري ۾ پڙهي رهيون هيون سين. انهن مان هڪ حضرت شيخ الاسلام بهاء الدين زڪريا ملتاني رَحْمَۃُ اللّٰہِ عَلَیْہ بہ آهن. سندن جو شمار بہ مادر زاد (پيدائشي) ولين سڳورن ۾ ٿئي ٿو. بزرگي جا آثار تہ وقتِ ولادت ئي کان ظاهر هئا. منقول آهي تہ پاڻ رَحْمَۃُ اللّٰہِ عَلَیْہ ننڍپڻ ۾ بہ رمضان المبارڪ ۾ ڏينهن جي وقت کير نہ پيئندا هئا. (تذکرہ حضرت بہاءالدین زکریا ملتانی، ص۴۰، اللّٰہ کے ولی، ص۴۰۲ ملخصاً) سندن ولايت جون

نشانيون ننڍپڻ کان ئي ظاهر ٿيڻ لڳيون هيون. پاڻ رَحْمَةُ اللّٰهِ عَلَيْه جا والِدِ ماجد حضرت وَجِيهُ الدّين محمد غوث رَحْمَةُ اللّٰهِ عَلَيْه سندن وٺ تلاوتِ قرآنِ ڪريم ڪندا هئا تہ پاڻ رَحْمَةُ اللّٰهِ عَلَيْه ماءُ جو کير چڏي تلاوت ڏانهن متوجهه ٿي ويندا هئا. ڇڻ قرآن ٻڌي رهيا هجن. (تذکرہ اولیائےپاک و ہند،ص۳۶،تذکرہ حضرت بہاءالدین زکریا ملتانی،ص۴۰، اللہ کےخاص بندے، ص۵۴۰، اللہ کے ولی، ص۴۰۳ ملخصاً) مادر زاد ولي هئڻ جي باوجود شعور واري عمر پهچندي ئي حضرت بهاءُ الدين زَڪريا ملتاني رَحْمَةُ اللّٰهِ عَلَيْه علمِ دين سکڻ ڏانهن متوجهه ٿيا. اللّٰه پاڪ جي عطا ڪيل صلاحيتن ۽ ڪريم استاد جي شفقتن سان پاڻ رَحْمَةُ اللّٰهِ عَلَيْه 7 يا 12 سالن جي عمر ۾ ئي مڪمل قرآن پاڪ قرأتِ سَبعہ(ستن مختلف قرائتن) سان حفظ ڪري ورتو. پوءِ مقامي استادن وٽان علم پرايو. (تذکرہ حضرت بہاءالدین زکریا ملتانی، ص۴۱، تذکرہ مشائخ سہروردیہ قلندریہ، ص۱۴۲) حضرت شيخ بهاء الدين زڪريا ملتاني رَحْمَةُ اللّٰهِ عَلَيْه اڃا 12 سالن جا هئا جو والد سڳورن جو سايو کڄي ويو. سندن چاچي حضرت شيخ احمد غوث رَحْمَةُ اللّٰهِ عَلَيْه پاڻ رَحْمَةُ اللّٰهِ عَلَيْه جي مٿي تي والد ماجد جي دستار ٻڌي ۽ آباءواَجداد جي مَسنَد تي ويهاري خانقاه جا سمورا انتظام پاڻ رَحْمَةُ اللّٰهِ عَلَيْه جي حوالي ڪري ڇڏيا. (تذکرہ حضرت بہاءالدین زکریا ملتانی، ص۴۱ملخصاً، تذکرہ اولیائےپاک و ہند،ص۳۶ ملخصاً) پاڻ رَحْمَةُ اللّٰهِ عَلَيْه جي دل ۾ علمِ دين حاصل ڪرڻ جو جذبو هو، پاڻ رَحْمَةُ اللّٰهِ عَلَيْه پنهنجي چاچي کي سمورا انتظام سنڀالڻ جي التجا ڪئي ۽ پاڻ علم دين حاصل ڪرڻ جي لاءِ اجازت گهري ۽ انهن جي اجازت کان علمِ دين سکڻ هليا ويا. (اللہ کے ولی، ص۴۰۳،۴۰۴)

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! اسان کي بہ گهرجي تہ پنهنجي اولاد کي علم دين حاصل ڪرڻ جو ذهن ڏيون ۽ جيڪي علم دين حاصل ڪرڻ جو ذوق شوق رکندا هجن انهن جي حوصلہ افزائي بہ ڪريون. جيتري ٿائين ٿي سگهي هر لحاظ سان انهن جي مدد بہ ڪريو.

اولاد جي ديني تربيت ڪريو

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! ياد رکو! اوهان جو پيارو پٽ اوهان جي جگر جو

ٽڪرو ۾ اوهان جي اکين جو تارو ئي سهي پر اهو نه وساريو ته اهو الله پاڪ جو ٻانهو، ان جي پياري حبيب صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ جو امتي ۽ اسلامي معاشري جو هڪ فرد آهي، جيڪڏهن اوهان جي تربيت ان کي الله پاڪ جي درست طريقي سان عبادت، سرڪار مدينه صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ جون سنتون ۽ اسلامي معاشري ۾ ان جون ذميداريون نه سيکاري سگهي ته ان کي پنهنجو اطاعت گذار فرزند ڏسڻ جا سونهري خواب به نه ڏسو، ڇوته اهو اسلام ئي ته آهي جيڪو هڪ مسلمان کي پنهنجي والدين جي اطاعت ۽ انهن جي حقن جي ادائگي جو درس ڏيندو آهي ڏٺو هي ويو آهي ته جڏهن اولاد جي تربيت ۾ غفلت جا اثر سامهون ايندا آهن ته اهي والدين هر هڪ جي سامهون پنهنجي اولاد جي بگڙڻ جي ڳالهه ڪندا آهن، انهن کي اهو نه وسارڻ گهرجي ته اولاد کي ان حال ۾ پهچائڻ ۾ انهن جو پنهنجو به هٿ آهي، انهن پنهنجي ٻار کي ABC ته سيکاري، پر قرآن پڙهڻ نه سيکاريو، مغربي تهذيب جا طور طريقا ته سمجهايا پر رسول عربي صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ جون سنتون نه سيکاريون، جنرل ناليج جي اهميت تي انهن جي سامهون ڪلاڪن جا ڪلاڪ ليڪچر ڏنا پر فرض ديني علوم حاصل ڪرڻ جي رغبت نه ڏياري، ان جي دل ۾ مال جي محبت ته وڌي پر عشق رسول جي شمع نه جلائي، ان کي دنياوي ناڪامين جو خوف ڏياريو پر قبر ۽ حشر جي امتحان جي ناڪامي جي ڀيانڪ نتيجن کان نه ڊيڄاريو، ان کي ”هيلو هائو آر يو!“ چوڻ ته سيکاريو پر سلام جو صحيح طريقو نه ٻڌايو. ان مقصد کي حاصل ڪرڻ جي لاءِ دعوتِ اسلامي جو مَدَني ماحول هڪ زبردست نعمت آهي. قرآن واحاديث ۽ اقوالِ بزرگانِ دين رَحِمَهُمُ اللّٰهُ الْمُبِين جي روشني ۾ اولاد جي تربيت جو طريقو ڄاڻڻ جي لاءِ مڪتبة المدينه جي 188 صَفحن تي مشتمل ڪتاب، ”تربيتِ اولاد“ جو ضَرور مُطالعو ڪريو. (نیکی کی دعوت، ص۵۴۶ ملخصاً)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّد

پيارا پيارا اسلامي ڀائرو! بيان کي ختم ڪندي سنّت جي فضيلت ۽ ڪجهه سنّتون ۽ آداب بيان ڪرڻ جي سعادت حاصل ڪيان ٿي، تاجدار رسالت،

شهنشاهِ نُبُوَّت، مصطفيٰ جانِ رحمت صَلَّى اللهُ عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ جو فرمان جنّت نشان آهي: جنهن منهنجي سنّت سان محبت ڪئي ان مون سان محبت ڪئي ۽ جنهن مون سان محبت ڪئي اهو جنّت ۾ مون سان گڏ هوندو. (مشكاة الصابيح،كتاب الايمان،باب الاعتصام بالكتاب والسنة،١/٩٧،حديث:١٧٥)

مهمان نوازي جون سنتون ۽ آداب

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! اچو! اميراهلسنت جي رسالي ”قبر جو امتحان“ مان مهمان نوازيءَ جا مدني گل ٻڌون ٿيون. پهريان (2) فرمانِ مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ ملاحظ ڪريو. (1) جيڪو الله پاڪ ۽ قيامت تي ايمان رکي ٿو ان کي گهرجي ته اهو مهمان جو احترام ڪري- (بُخاری،۴/۱۰۵، حديث:۶۰۱۸) حضرت مفتي احمد يار خان نعيمي رَحۡمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيۡه هن حديث پاڪ جي تحت فرمائن ٿا: مهمان جو احترام اهو آهي ته ان سان خوش دلي سان ملي ان جي لاءِ ڪاڌي ۽ ٻين خدمتن جو انتظام ڪري جيترو ٿي سگهي ان جي پاڻ خدمت ڪري. (مرآة المناجيح،۶/۵۲) (2) جڏهن ڪو مهمان ڪنهن وٽ ايندو آهي ته پنهنجو رزق کڻي ايندو آهي ۽ جڏهن انهن وٽان ويندو آهي ته صاحب خانہ جي گناهہ بخشڻ جو سبب هوندو آهي. (كَنْزُ الْعُمّال،۹/۱۰۷، حديث:۲۵۸۳۱) ❖ جڏهن اوهان ڪنهن وٽ بطورِ مهمان وڃو ته مناسب آهي ته سٺين سٺين نيتن سان حسبِ حيثيت ميزبان يا ان جي ٻارن جي لاءِ تحفا وٺي وڃو. ❖ صَدرُالشّريعہ حضرت مفتي محمد امجدعلي اعظميرَحۡمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيۡه فرمائن ٿا: مهمان لاءِ چار ڳالهيون ضَروري آهن: (١) جتي ويهاريو وڃي اتي ويهي. (٢) جيڪو کجهہ ان جي اڳيان پيش ڪيو وڃي ان تي خوش ٿئي. (٣) ميزبان کان اجازت وٺڻ بِغير اتان نہ اٿي ۽ (۴) جڏهن اتان ڪان وڃي ته ان جي لاءِ دُعا ڪري. (عالمگيري،۵/۳۴۴) ❖ گهر يا ڪاڌي وغيره جي مُعامَلات ۾ ڪنهن قسم جي تنقيد نہ ڪري، نہ ئي ڪوڙي ساراهہ- ميزبان بہ مهمان کي ڪوڙ جي خطري ۾ وجهندڙ سُوال نہ ڪري مثال طور چوڻ اسان جو ڪاڌو ڪيئن هو؟ اوهان کي پسند آيو يا

نہ؟ اهڙن موقعن تي جيڪڏهن نہ پسند هئڻ جي باوُجُود مِهمان مُرَوَّت ۾ ڪاڏي جي ڪوڙي تعريف ڪري تہ گناہ ٿيندو. ان طرح جو سُوال بہ نہ ڪري تہ ”اوهان پيٽ ڀري کاڌو يا نہ؟“ جو تہ اتي بہ جواب ۾ ڪوڙ جو انديشو آهي جوتہ گهٽ کائڻ جي عادت يا پرهيزي يا ڪنهن بہ مجبوري تحت گهٽ کائڻ جي باوُجُود اصرار ۽ تڪرار کان بچڻ جي لاءِ مِهمان کي چوڻ پئجي وڃي تہ ”مون گهڻو کاڌو آهي.“ ❖ ميزبان کي گهرجي تہ مهمان کي وقت بوقت چوي تہ ”اجا کائو“ پر ان تي اِصرار نہ ڪري. (عالمگيري،۵/۳۴۴) ڪٿي اِصرار جي ڪري ايترو وڌيڪ نہ کاڌو وڃي جو ان جي لاءِ نقصان ده هجي.

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِيب! صَلَّی اللهُ عَلٰی مُحَمَّد

طرح طرح جون هزارين سنتون سکڻ جي لاءِ **مكتبة المدينه** جي شايع ٿيل ڪتاب 312 صفحن تي مشتمل ڪتاب ”**بهار شريعت**“ حصو 16 ۽ 120 صفحن جو ڪتاب “**سنتيںاور آداب**” هديو ڏئي حاصل ڪيو ۽ پڙهو.

ايندڙ هفتيوار اجتماع جي بيان جون جهلڪيون

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! اِنْ شَآءَالله! آئنده هفتي جي بَيان جو موضوع هوندو: ”استقامت ڪاميابي جو راز آهي“ هن بيان ۾ اسين ٻڌنديون سين تہ اِستقامت ڇا آهي؟ ڪاميابي جي لاءِ اِستقامت ڇو ضروري آهي؟ اِستقامت حاصل ڪرڻ جا فائدا، قُرآنِ ڪريم ۽ حديث سڳورين ۾ اِستقامت حاصل ڪرڻ جا طريقا، الله وارن جي اِستقامت جا واقعا ۽ اِستقامت جي راهہ ۾ حائل ٿيندڙ رڪاوٽن ۽ استقامت حاصل ڪرڻ جا ڪيئي اهم نڪتا بہ پيش ڪيا ويندا. لهٰذا! آئنده اربع بہ اجتماع ۾ حاضري جي نيت ڪريو، نہ صرف پاڻ اچڻ جي بلڪ اِنفرادي ڪوشش ڪري ڀين کي بہ گڏ آڻڻ جي نيت ڪريو ۽ هٿ ڪٽي ڇئو: اِنْ شَآءَالله

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِيب! صَلَّی اللهُ عَلٰی مُحَمَّد